

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ। ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਆਧਾਰ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਅੱਪਡੇਟ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਬੇਦਖਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੇ ਆਧਾਰ ਸਨ।

(9) ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

(10) ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਸੁਪੈਰਾ, ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੇਸ ਨੰ. 51 ਮਿਤੀ ਜੁਲਾਈ, 1978, 31 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਡੀ ਨੋਵੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਖੰਨਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਆਰਡਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀਆ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। 2,500, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

(11) ਧਿਰਾਂ, ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ। .

SCK

ਜੇ.ਵੀ.ਗੁਪਤਾ ਜੇ.

ਐਮਐਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਬਰੋਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 637

ਫਰਵਰੀ 28, 1989

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)-ਐੱਸ. 37(5) —ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI)- ਕਲਾ। 137— ਆਰਬਿਟਰਾ ਟਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ—ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀਮਾ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

M. L. Gupta and Bros, and others v. Union of India (J. V. Gupta, J.)
ਸੀਮਾ-ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ — ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੋਲ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਮਿਆਦ 23 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(5) ਦੇ ਤਹਿਤ, 1940 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੩)।

1984, ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਮਝੌਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਰਵਿੰਦਰ ਸੇਠ, ਸੀ .

ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਲਈ ਜੈਸ਼ੀ ਆਨੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.-

(1) ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ, ਇਸ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, 23 ਅਗਸਤ, 1973 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸੂਰਨੁਸੀ ਵਿਖੇ ਜੇ.ਸੀ.ਓਜ਼, ਹੌਲਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਠੇਕੇ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ 20 ਦਸੰਬਰ 1973 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਲਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 14 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ 12 ਸਤੰਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤਰਫੋਂ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਆਖਰਕਾਰ, ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ 5 ਜਨਵਰੀ, 1981 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1981. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 23 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਦਰਖਾਸਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 20 ਦਸੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ 28 ਜਨਵਰੀ, 1981 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਸਿਟੋ ਵਜੋਂ, - 15 ਸਤੰਬਰ, 1982 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ *ਰਾਹੀਂ*, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਉਕਤ ਖੋਜ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਵਾਰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪਿਛਲੀ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਰਿਲਾਇੰਸ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ *ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ* 'ਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। *ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ*, (1)।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੁਝ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 23, 1978. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ 20 ਦਸੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ 14 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ 12 ਸਤੰਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, 28 ਜਨਵਰੀ, 1981 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਉਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1978 ਜੇ. ਐਡ ਕੇ. 102.

M. L. Gupta and Bros, and others v. Union of India (J. V. Gupta, J.)

5 ਦਸੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 23 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿਜੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰ., (2), ਅਤੇ ਕੋਰਲਾ ਐਸਈ ਬੌਰਡ ਬਨਾਮ ਟੀਪੀ ਕੁਨਹਾਲੀਉਮਾ, (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(3) ਇਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੀਮੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ c 137 ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ 20 ਦਸੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਕੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਮਿਆਦ 23 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਵੇਲੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਐਕਟ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, -

“ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ (ਸਮੇਤ ਸਾਲਸੀ) ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 5 ਦਸੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ, ਯਾਨੀ ਸੈਟਿੰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕਿਉਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਪਾਸੇ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 23 ਨਵੰਬਰ 1978 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਦਸੰਬਰ 1973 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1981 ਦਿੱਲੀ 193.

(3) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 282.

ਦੂਸਰੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਜਦੋਂ 20 ਦਸੰਬਰ 1973 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਮਿਆਦ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਸੀਮਾ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸੁਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

M. L. Gupta and Bros, and others v. Union of India (J. V. Gupta, J.)

ਰਾਧਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 644

ਫਰਵਰੀ 28, 1989

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)— S. 34— ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ—ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ—ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ—ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ—ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਨਾਮ ਵਿਆਜ.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ